

CO PRO TEBE MŮŽU UDĚLAT?

UMĚNÍ A VEŘEJNÝ PROSTOR V DIALOGU

Nevíme sice, kdy naposledy jste byli v galerii, ale víme jistě, že veřejným prostorem, kde se s uměním také setkáváme, procházíte dennodenně. Možná jste potkali sochu cestou do práce, možná to byla instalace v parku při víkendové procházce.

Chceme-li do veřejného prostoru čímkoliv zasáhnout, musíme si uvědomit, že to není jen naše věc. Vystavovat umění na náměstí, na ulici či v parku je něco jiného než v galerii. O prostor okolo nás pečují několik odborů na magistrátu města a další aktéři – třeba památkáři nebo jiní odborníci (z technické správy, správy komunikací, sociologové...). A v neposlední řadě máte slovo také vy a my – veřejnost! Pojdme si nejprve vyjasnit odpovědi na základní otázky – ty klade jak veřejný prostor, tak umění. Udržováním jejich vzájemného dialogu a pečlivým nasloucháním lépe pochopíme potřeby místa a nebudeme plýtvat ničím energií, financemi ani místem.



Ptát se můžete i existujícího umění okolo nás! Jak myslíte, že odpovídají veřejnému prostoru umělecká díla v Pardubicích a okolí? Nebo znáte místo ve veřejném prostoru, které by něco potřebovalo?

Jakékoli podněty a zpětnou vazbu s radostí sbíráme na e-mailu
» info@gmpardubice.cz

OTÁZKY A CESTY K ODPOVĚDÍM

Jakou roli má dílo ve veřejném prostoru plnit? Proč s ním do veřejného prostoru chceme vstoupit? Jak se k místu, kam chceme dílo umístit, vztahuje? Komunikuje s ním?

» Umělecké dílo situované na veřejném prostranství zároveň zhodnocuje místo jako celek a umožňuje předat kulturní hodnoty široké veřejnosti. Nemělo by být někde jen tak „postaveno“, je třeba uvažovat o vazbách na okolní prostředí, architekturu, urbanistické, historické i sociální aspekty místa.¹

» Umělecké dílo by nikdy nemělo být vytrženo z kontextu místa a času, ale naopak rezonovat v konkrétní lokalitě.¹

Jak dlouho by mělo dílo ve veřejném prostoru pobývat?

» Umění ve veřejném prostoru má dnes širší škálu projevů než prezentuje tradiční socha na piedestalu. Rozdíl mezi architekturou a sochou se často stírá. Umělecké dílo přestává být čistě objektem určeným k nazírání, ale stává se obyvatelným místem.¹

→ Participace klíčových aktérů i představení záměru široké veřejnosti může předejít pozdějšímu odmítnutí díla.¹

→ Právě systematická spolupráce s odborníky na jedné straně a s místními obyvateli na straně druhé může vést k jasnému definování toho, jak má dílo vypadat a čemu má sloužit. Tak nebudou prostředky vynakládány nazmar. Pokud se místní obyvatelé s dílem ztotožní a budou ho považovat za organickou součást svého prostředí, pak je větší pravděpodobnost, že dílo nezanikne. Omezíme-li se na uspokojení soukromých vlastnických zájmů, či měnících se zájmů politické reprezentace, vede to často k rychlé zkáze realizovaných projektů.³

Co má dílo přinést veřejnému prostoru Pardubic a občanům? Budou mít občané možnost se k dílu a lokalitě vyjádřit? Jak bude dílo veřejnosti komunikováno?

→ Dočasné intervence prověřují samotné místo, často vzbuzují silné reakce obyvatel, ovšem právě díky dočasnosti jsou snesitelnější. Dokážou pružně reagovat na současnou společenskou situaci a jsou mnohdy experimentálnější. Ve veřejném prostoru působí zpravidla od jednoho měsíce až jeden rok, někdy mohou na místě zůstat déle.²

Udržitelné chování znamená například:
Omezení spotřeby • Sdílení, recyklace, upcyklace • Spolupráce s takovými partnery, kteří respektují sociální a environmentální principy • Upřednostňování nákupu služeb s přidanou hodnotou (např. spolupráce se sociálními podniky, upřednostňování lokální výroby apod.) • Upřednostňování kvality před kvantitou • Inkluze, transparentnost a respektující přístup • Šíření osvěty o udržitelném fungování²

V další fázi projektu směřujeme už spíše k technickým a praktickým záležitostem, které jsou však neméně důležité. Jedná se například o otázky udržitelnosti, časového plánování celého projektu, bezpečnostních požadavků či hodnocení.

